

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 18/2020, instat contra l'Institut Català de la Salut.

Antecedents

1. En data 23/04/2020 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit de la Sra. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret de supressió que havia exercit prèviament davant l'Institut Català de la Salut (ICS). En el seu escrit la persona reclamant exposava que *"se solicitó hace 3 meses la supresión de curso clínico superior a 5 años. No han contestado. Ni lo han eliminado"*.

2. En la data en què es va presentar la reclamació davant aquesta Autoritat estava en vigor la suspensió dels termes i la interrupció dels terminis per a la tramitació dels procediments administratius decretada pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19. Un cop aixecada la suspensió amb efectes del 1/06/2020, es va requerir la persona reclamant en data 10/06/2020 per tal que esmenés la seva reclamació, aportant la documentació acreditativa d'haver exercit el seu dret de supressió davant l'entitat reclamada.

3. En data 15/07/2020 la persona reclamant va atendre l'anterior requeriment, aportant còpia del formulari normalitzat -intitulat *"Solicitud de l'exercici del dret de cancel·lació"*-, mitjançant el qual havia exercit el seu dret de supressió davant l'ICS en data 26/02/2020. En aquest formulari l'aquí reclamant sol·licitava expressament que tots els centres de l'ICS del Baix Llobregat, suprimissin les seves dades clíniques superiors a cinc anys *"por no tener curso clínico → 1986 a 2015 incluidas altas médicas"*.

4. El mateix dia 15/07/2020, es va donar trasllat de la reclamació a l'ICS per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

Aquest termini s'ha superat amb escreix sense que l'ICS hagi formulat al·legacions.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'article 17 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), regula el dret de supressió en els següents termes:

"1. L'interessat té dret a obtenir del responsable del tractament, sense dilació indeguda, la supressió de les dades personals que l'afecten. El responsable les ha de suprimir sense dilació indeguda, quan hi concorre alguna de les circumstàncies següents:

- a) Les dades personals ja no són necessàries en relació amb les finalitats per a les quals van ser recollides o tractades d'una altra manera.*
- b) L'interessat retira el consentiment en què es basa el tractament, de conformitat amb l'article 6, apartat 1, lletra a), o amb l'article 9, apartat 2, lletra a), i aquest no es basa en un altre fonament jurídic.*
- c) L'interessat s'oposa al tractament, d'acord amb l'article 21, apartat 1, i no hi prevalen altres motius legítims per al tractament o l'interessat s'oposa al tractament, d'acord amb l'article 21, apartat 2.*
- d) Les dades personals s'han tractat il·lícitament.*
- e) Les dades personals s'han de suprimir, per complir una obligació legal establerta en el dret de la Unió o dels estats membres al qual està subjecte el responsable del tractament.*
- f) Les dades personals s'han obtingut en relació amb l'oferta de serveis de la societat de la informació esmentats a l'article 8, apartat 1.*

2. Si el responsable del tractament ha fet públiques les dades personals i, en virtut del que disposa l'apartat 1, està obligat a suprimir aquestes dades, tenint en compte la tecnologia disponible i el cost d'aplicar-la, el responsable del tractament ha d'adoptar mesures raonables, incloses mesures tècniques, per informar els responsables que estan tractant aquestes dades de la sol·licitud de l'interessat de suprimir qualsevol enllaç a aquestes dades personals, o qualsevol còpia o rèplica existent.

3. Els apartats 1 i 2 no s'apliquen quan el tractament és necessari:

- a) Per exercir el dret a la llibertat d'expressió i d'informació.*
- b) Per complir una obligació legal que requereix el tractament de dades imposada pel dret de la Unió o dels estats membres al qual està subjecte el responsable del tractament, o per complir una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable.*
- c) Per raons d'interès públic en l'àmbit de la salut pública, de conformitat amb l'article 9, apartat 2, lletres h) i i), i apartat 3.*
- d) Amb finalitats d'arxiu en interès públic, finalitats de recerca científica o històrica o finalitats estadístiques, de conformitat amb l'article 89, apartat 1, en la mesura en què el dret esmentat a l'apartat 1 pot fer impossible o obstaculitzar greument l'assoliment dels objectius d'aquest tractament, o*
- e) Per formular, exercir o defensar reclamacions."*

En relació als drets contemplats als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableix el següent:

“3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.

5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesivas, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá:

a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o

b) negarse a actuar respecto de la solicitud.

El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud.

(...)”

Per la seva banda, l'article 77 de l'RGPD, intitulat “Dret a presentar una reclamació davant d'una autoritat de control”, estableix el següent:

“1. Sens perjudici de qualsevol altre recurs administratiu o acció judicial, qualsevol interessat té dret a presentar una reclamació davant una autoritat de control, en particular a l'estat membre en el qual té la residència habitual, el lloc de treball o el lloc on s'ha produït la suposada infracció, si considera que el tractament de dades personals que l'afecten infringeix aquest Reglament.

2. L'autoritat de control davant la qual s'ha presentat la reclamació ha d'informar el reclamant sobre el curs i el resultat de la reclamació, inclosa la possibilitat d'accedir a la tutela judicial en virtut del qual disposa l'article 78.”

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

3. Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'ICS va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret de supressió exercit per la persona reclamant, ja que precisament el motiu de la seva queixa que inicià el present procediment de tutela de drets, era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

En primer lloc cal palesar que la persona reclamant va presentar davant aquesta Autoritat la seva reclamació contra l'ICS per la presumpta desatenció del seu dret de supressió en data 23/04/2020, és a dir, abans que transcorregués el termini d'un mes del que disposava aquesta entitat per donar resposta a la seva sol·licitud, d'acord amb el que disposa l'article 12.3 de l'RGPD. Pel que fa al còmput del termini, cal recordar que el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19 va preveure la suspensió dels termes i la interrupció dels terminis per a la tramitació dels procediments administratius; suspensió que no es va aixecar fins el 01/06/2020, d'acord amb el previst pel Reial decret 537/2020 de 22 de maig, pel qual es prorrogava l'estat d'alarma. Tenint en compte doncs aquesta suspensió dels terminis administratius, l'ICS disposava fins el 12/06/2020 per donar resposta a la sol·licitud de supressió que la persona reclamant havia presentat en data 26/02/2020, raó per la qual hauria procedit la no tramitació de la reclamació presentada davant aquesta Autoritat per haver-se formulat de forma prematura.

Ara bé, atès que la persona reclamant va esmenar la seva reclamació, a petició d'aquesta Autoritat, el dia 15/07/2020, data en la que -ara sí- ja hauria transcorregut el termini del que disposava l'ICS per donar resposta a la sol·licitud de supressió formulada; es considera procedent, en base al principi d'economia processal, resoldre la dita reclamació.

Tal com s'ha exposat als antecedents, l'ICS no ha formulat al·legacions a la reclamació formulada; i, per tant, no s'ha acreditat que aquesta entitat hagi donat resposta a la sol·licitud de supressió exercida per la persona reclamant en data 26/02/2020, ni en el termini d'un mes previst a l'efecte, ni tampoc amb posterioritat.

En conseqüència, en tant que la reclamació es fonamentava en la manca de resposta a la sol·licitud d'exercici del dret de supressió, escau declarar que l'ICS no va resoldre i

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

notificar en forma i termini la dita sol·licitud presentada per la persona afectada. Això sens perjudici del que es dirà a continuació quant al fons de la reclamació.

4. Una vegada assentat l'anterior, escau analitzar el fons de la reclamació, és a dir si, d'acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n, procedeix en aquest cas la supressió de les dades en els termes que sol·licità la persona reclamant. Tal com s'indicava als antecedents, la persona reclamant demanava la supressió per part dels centres de l'ICS al Baix Llobregat de les seves dades clíniques des de l'any 1986 fins el 2015, "*por no tener curso clínico*".

Com a punt de partida cal tenir en compte que el dret de supressió regulat a l'article 17 del RGPD és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals; i és per això que les limitacions a aquest dret han de ser les mínimes.

L'article 17 de l'RGPD condiona el dret de supressió de les dades personals a la concurrència d'un dels supòsits previstos al seu apartat 1r, i sempre que no concorri una de les excepcions assenyalades a l'apartat 3r del mateix article. En el cas que ens ocupa, en la mesura que la persona reclamant sol·licitava la supressió de dades de salut, cal acudir al que disposa la lletra c) del citat article 17.3 de l'RGPD, que estipula que no procedirà la supressió "*por razones de interés público en el ámbito de la salud pública de conformidad con el artículo 9, apartado 2, letras h) e i), y apartado 3*".

L'article 9.2, lletres h) i i) de l'RGPD, que regula les categories especials de dades, entre les quals s'inclouen les dades de salut, estableix el següent:

1. Quedan prohibidos el tratamiento de datos personales que revelen el origen étnico o racial, las opiniones políticas, las convicciones religiosas o filosóficas, o la afiliación sindical, y el tratamiento de datos genéticos, datos biométricos dirigidos a identificar de manera unívoca a una persona física, datos relativos a la salud o datos relativos a la vida sexual o las orientaciones sexuales de una persona física.

2. El apartado 1 no será de aplicación cuando concorra una de las circunstancias siguientes: (...)

h) el tratamiento es necesario para fines de medicina preventiva o laboral, evaluación de la capacidad laboral del trabajador, diagnóstico médico, prestación de asistencia o tratamiento de tipo sanitario o social, o gestión de los sistemas y servicios de asistencia sanitaria y social, sobre la base del Derecho de la Unión o de los Estados miembros o en virtud de un contrato con un profesional sanitario y sin perjuicio de las condiciones y garantías contempladas en el apartado 3;

(...)

i) el tratamiento es necesario por razones de interés público en el ámbito de la salud pública, como la protección frente a amenazas transfronterizas graves para la salud, o para garantizar elevados niveles de calidad y de seguridad de la asistencia sanitaria y de los medicamentos o productos sanitarios, sobre la base del Derecho de la Unión o de los

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Estados miembros que establezca medidas adecuadas y específicas para proteger los derechos y libertades del interesado, en particular el secreto profesional”.

Respecte la història clínica, l'article 12 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, en la seva redacció donada per la Llei 16/2010, del 3 de juny, fixa uns terminis obligatoris de conservació de la documentació que forma part de la història clínica:

“(…) 4. De la història clínica s'ha de conservar, juntament amb les dades d'identificació de cada pacient, com a mínim durant quinze anys des de la data d'alta de cada procés assistencial, la documentació següent:

- a) Els fulls de consentiment informat.*
- b) Els informes d'alta.*
- c) Els informes quirúrgics i el registre de part.*
- d) Les dades relatives a l'anestèsia.*
- e) Els informes d'exploracions complementàries.*
- f) Els informes de necròpsia.*
- g) Els informes d'anatomia patològica.*

(…)

6. La documentació que integra la història clínica no esmentada per l'apartat 4 es pot destruir un cop hagin transcorregut cinc anys des de la data d'alta de cada procés assistencial. [els subratllats són d'aquesta Autoritat]

7. No obstant el que estableixen els apartats 4 i 6, s'ha de conservar d'acord amb els criteris que estableixi la comissió tècnica en matèria de documentació clínica, a què fa referència la disposició final primera, la documentació que sigui rellevant a efectes assistencials, que ha d'incorporar el document de voluntats anticipades, i la documentació que sigui rellevant, especialment, a efectes epidemiològics, de recerca o d'organització i funcionament del Sistema Nacional de Salut. En el tractament d'aquesta documentació s'ha d'evitar identificar les persones afectades, llevat que l'anonimat sigui incompatible amb les finalitats perseguides o que els pacients hi hagin donat el consentiment previ, d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal. La documentació clínica també s'ha de conservar a efectes judicials, de conformitat amb la normativa vigent.

8. La decisió de conservar la història clínica, en els termes establerts per l'apartat 7, correspon a la direcció mèdica del centre sanitari, a proposta del facultatiu o facultativa, amb l'informe previ de la unitat encarregada de la gestió de la història clínica en cada centre. Aquesta decisió correspon als mateixos facultatius quan desenvolupin llur activitat de manera individual. [els subratllats són d'aquesta Autoritat]

Com s'ha exposat als antecedents, la persona aquí reclamant va sol·licitar la supressió, per part del centres de l'ICS del Baix Llobregat, de les seves dades de salut des de l'any 1986 fins el 2015. A la vista de la legislació abans transcrita, l'ICS –sempre en relació amb les dades del quals sigui responsable del seu tractament–, hauria d'haver atès la petició formulada per l'ara reclamant procedint a la supressió de tota aquella informació de més de 5 anys, llevat que es tracti d'informació a que es refereix l'apartat 4 o els apartats 7 i 8

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

de l'article 12 de la Llei 21/2000; el que porta a estimar la reclamació formulada davant aquesta Autoritat.

5. De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (RLOPD), en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del tractament per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'ICS per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, atengui el dret de supressió de les dades personals que és objecte de la present reclamació en els termes exposats al fonament de dret 4t. Així, de conformitat amb el previst a la legislació sanitària que s'acaba d'analitzar, l'ICS només hauria de suprimir aquella informació mèdica relativa a la persona aquí reclamant que superés els terminis de 15 o 5 anys abans esmentats –en funció de la tipologia de la documentació segons el que s'ha exposat abans-, comptadors des de la data d'alta del procés assistencial corresponent, tret que en base a criteri mèdic, la informació fos rellevant a efectes assistencials, en quin cas no procediria la supressió fins i tot un cop transcorreguts els terminis de 15 o 5 anys esmentats, i això conforme al previst als art. 12.7 i 12.8 de la Llei 21/2000, abans transcrits. En tot cas, per al supòsit que procedís la supressió de les dades conforme al que s'ha exposat, l'ICS ha de valorar si resulta d'aplicació el bloqueig –i no la supressió-, conforme al previst a l'art. 32 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD). Un cop s'hagi atès el dret de supressió en els termes exposats i es notifiqui a la persona reclamant el que correspongui, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Resolució

Per tant, resolc:

1. Estimar la reclamació de tutela formulada per la Sra. (...) contra l'Institut Català de la Salut.
2. Requerir l'Institut Català de la Salut per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret de supressió exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada als fonaments de dret 4t i 5è. Un cop s'hagi fet efectiu el dret de supressió, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.
3. Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut i a la persona reclamant.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,